

Asia: VN/1195/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot

Suomen Eläinlääkäriliitto yhtyy palkansaajakeskusjärjestöjen (SAK, STTK ja Akava) eriävään mielipiteeseen hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain muuttamisesta. SAK, Akava ja STTK katsovat, että kyse on taas uudesta työtaisteluoikeuteen kohdistuvasta ylimääräisestä, epätasapainoisesta ja kiireellä toteutetusta lisärajoituksesta. Suojelutyötä koskeva sääntely voi johtaa yhdessä aikaisempien hankkeiden kanssa työtaisteluoikeuden merkittävään kaventumiseen. Esityksellä puututtaisiin voimakkaasti työtaisteluoikeuteen ja eräillä aloilla se estettäisiin kokonaan. Esitys ei myöskään ole riittävän selkeä rajaamaan siinä annettuja oikeuksia ja velvollisuuksia. Suomessa suojelutyön järjestelyt ovat perustuneet työmarkkinaosapuolten vakiintuneisiin menettelyihin siitä, miten lakon aikainen suojelutyö järjestetään.

Ehdotuksen sääntely on lisäksi epätasapainoista asettaessaan velvollisuuksia vain työntekijäosapuolelle. Uusilla säännöksillä ei edes pyritä kohtelemaan työmarkkinaosapuolia tasapuolisesti. Velvoitteet koskevat ainoastaan työntekijäpuolta, eikä esimerkiksi esitykseen sisältyvä huolehtimisvelvollisuus tai tämän rikkomisesta seuraava hyvitysvelvollisuus koske työnantajia.

1 §

-

3 §

-

8 c §

Suomen Eläinlääkäriliitto ei pidä perusteltuna, että esitetty sääntely koskisi laajasti paitsi työsuhteisia työntekijöitä myös virkamiehiä ja viranhaltijoita. Työntekijöiden, virkamiesten ja viranhaltijoiden työtaisteluoikeuteen kohdistuu voimassa olevassa lainsäädännössä useita rajoituksia, joiden päällekkäisyyksiä ja ristiriitaisuuksia ei ole esityksessä kattavasti käsitelty tai arvioitu.

8 d §

Esityksessä on kyse perus- ja ihmisoikeutena suojatun työtaisteluoikeuden rajoittamisesta. Sen perusteluissa todetaan, että työtaisteluoikeutta tulisi rajoittaa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä sääntelyllä suojattavien merkittävien oikeushyvien turvaamiseksi työtaistelun aikana. Oikeushyvien turvaamista koskeva sääntely ei ole perusoikeusrajoitusten näkökulmasta riittävän täsmällistä ja tarkkarajaista. Lain noudattamisen näkökulmasta esitykseen ei voi jättää tällaista epävarmuutta ja tulkinnallisia ongelmia.

Jos hallitus näkee tarpeelliseksi esittää eduskunnalle ehdotetun kaltaista säädäntöä, Suomen Eläinlääkäriliitto näkee hyvänä, että eläinten hyvinvoinnin turvaaminen (8 d §, kohta 4) on nostettu yhtäläiseksi oikeushyväksi kuin listan muut perusoikeudet. Ehdotuksen käsittelyn yhteydessä olisi toivottavaa, että perusteluissa nyt oleva näkemys eläinten kuulumiseen osana perustuslain 20 § mainitsemiin luontoon ja ympäristöön, vahvistettaisiin perustuslakivaliokunnassa.

Nosto vastaavaksi oikeushyväksi myös tarkentaa asiaan liittyvää ohjeistusta muihin ammattiryhmiin kuin eläinlääkäreihin. Tältä osin Eläinlääkäriliitto näkee tarpeellisena perusteluissa nostaa esille myös eläinkuljetukset. Tuotantoeläimiä siirretään sekä tilojen välillä kasvatuksen aikana että lopulta teurastamoon. Eläinkuljetusten turvaaminen erityisesti siipikarjan ja sikojen kohdalla on tärkeää. Kuljetusten viivästyminen voi jopa muutamassa vuorokaudessa aiheuttaa lähtötilalla ylitäyttöä. Eläintilojen kasvatusalueet ja karsinat suunnitellaan normaalin tuotantokierron mukaisiksi, jos eläimet jäävät kasvamaan tilalle pidemmäksi aikaa, tilat eivät ole enää niille sopivia. Lainsäädännön vaatimusten rikkomisen lisäksi ylitäyttö on hyvinvointiongelma, joka lopulta aiheuttaa vältettävissä olevaa kipua tai kärsimystä. Nautatiloilla voidaan pärjätä pidempään kasvavien eläinten kanssa, mutta myös näissä erityisesti vasikoiden siirtymisen viivästyminen voi aiheuttaa ongelmia. Kuitenkin tilanne ei lopulta eroa muiden eläinlajien vastaavasta. Tätä ei ole tarpeen rajoittaa eläinlajikohtaisesti vaan yleisenä toimintana.

Suomen Eläinlääkäriliitto katsoo, että ehdotuksen mukaiset oikeushyveet on huomioitu ja tarvittavat rajaukset on voitu määritellä ammattiliitoissa, kuten kuljetus- ja siivousaloilla on viime aikoina toimittu. Tarvetta esitetyn kaltaiselle työtaisteluoikeuden rajoitukselle ei siis ole. Työtaisteluiden rajaamisessa on ammattiala- ja toimialakohtaisia eroja, jotka johtuvat työn luonteesta ja siitä, mitä vaaroja työn täysimääräisestä keskeyttämisestä aiheutuu. Lisäksi kuten mietinnössäkkin todetaan, suojelutyön antamisessa ei ole yleisesti ilmennyt erityisiä ongelmia tai epäselvyyksiä.

8 e §

-

8 f §

-

8 g §

-

18 a §

-

18 b §

-

18 c §

-

18 d §

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko työmarkkinoilla kohdattu ongelmia suojelutyöhön liittyen.

-

Onko hätätyötä koskevaa sääntelyä tarpeen muuttaa ottaen huomioon lakiehdotukset ja jos on, millä tavalla?

-

Oikeusministeriötä pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä (ml. oikeudenkäymiskaaren ja ulosottokaaren säännösten soveltuminen), ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastaisesta työtaistelusta aiheutuvien vahinkojen korvaamiseen liittyvistä kysymyksistä (vahingonkorvauslain soveltuminen) sekä kaksoisrangaistavuuden kiellon soveltumisesta tilanteessa, jossa työtaistelu olisi sekä työrauhavelvollisuuden vastainen että ehdotettavien säännösten nojalla oikeudenvastainen.

-

Asianajajaliittoa pyydetään lausumaan erityisesti ehdotettaviin säännöksiin liittyvistä prosessuaalisista kysymyksistä.

-

Turku Mikko
Suomen Eläinlääkäriliitto